

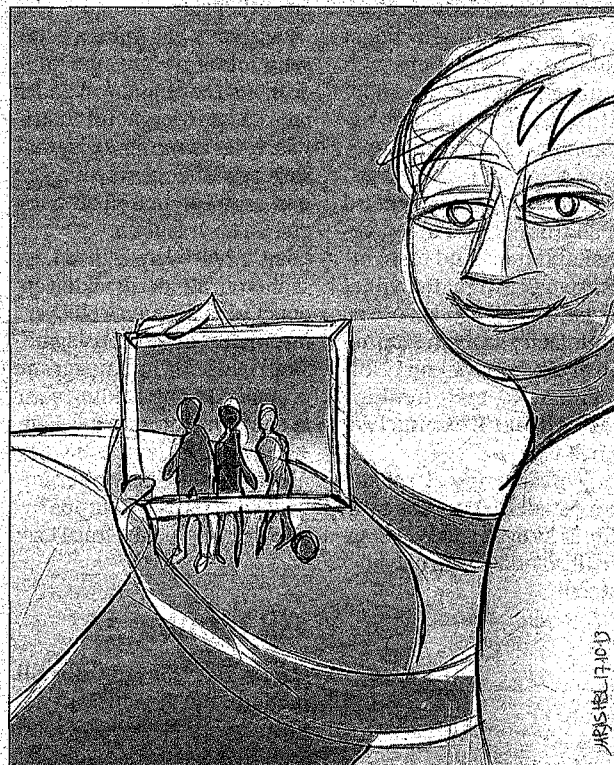
Respektera ledarna som yrkesmänniskor

UNGDOMSGÅRDAR Hans Erik Olsson skriver (Hbl 14.10) en välmenande insändare om ungdomsgårdar. Kanske, kanske inte, har Olsson aldrig regelbundet jobbat på en ungdomsgård, vare sig i Finland eller i Sverige. Han förargar sig över att man i Sverige bytte begreppet ungdomsgård till "fritidsgård", att man gick från en socialpreventiv målsättning till en "främjande".

När Stockholms barnavårdsnämnd startade sin fritidsavdelning på 1950-talet kom pionjärerna från nykterhetsrörelsen med sin långa tradition av aktiv, kulturellt inriktad, verksamhet – och från Hemgårdsrörelsen vars inriktning var social och folkbildande.

Behovet av ungdomsgårdar var stort genom det så kallade miljonprogrammet med stora nybyggen, nya förorter och hundratusentals nya stockholmare. Efter att man i Sverige slopade motboken och "släppte ut" mellanölet anslög de statliga myndigheterna ansenliga summor till all sorts ungdoms-, idrotts- och studiecirkelverksamhet.

Nya ungdomsgårdar blev färdiga samtidigt som de nya stadsdelarna rensats på byggnadsställningar. Dessa gårdar hade både heltidsanställd personal och timanställda. Inriktningen på gården, idrott, kultur, hantverk, motorverkstäder, musik med mera, styrdes av ledarna. Detta koncept fungera ganska bra fram till 1970-talet då ekonomin blev sämre, den kommersiella ungdomskulturen tog över styr från de mer ideellt inriktade organisationerna. Jo, de politiskt inriktade proteströ-

relserna fanns kraftfullt med.

Senare upphörde barnavårdsnämnden om speciell nämnd – andra organisationsformer tog över. Det blev viktigt att stadens resurser fanns till för alla åldersgrupper, alltså blev ungdomsgården fritidsgård.

Olsson anser att de misslyckades – ja och nej – i och med att resurserna kraftfullt minskade, fritidsgårdsföreståndarna togs bort och ersattes av "timanställda vaktmästare" som kom att syssla med uthyrning och ordningsuppgifter.

För den nya inriktningen utbildades "fritidsledare", inte ungdomsledare. Över det senare droppar Olsson lite gälla och beskriver dessa som

"light ungdomsledare" som fått en lättare utbildning vid en folkhögskola.

Det hade i högsta grad främjat Olssons forskning om han för något ögonblick släppt fixeringen till universitet och högre forskning och i stället googlat på begreppet "fritidsledare". Han hade då funnit att för att över huvud taget få börja studera till fritidsledare krävs en grundläggande behörighet för högskolestudier, en minimiålder på 25 år och att man har minst två års yrkeserfarenhet inom fritidssektorn.

Utbildningen är tvåårig och ger 40 högskolepoäng. Bland annat följande studieområden ingår: människans växande och livsvillkor, samhälls-

lets fritidskultur och fritidsarbete, ledarskapsutveckling, fritidsarbetets metodik, fritiden som forskningsfält, lokal utbildningsprofil (de flesta av skolorna har sin speciella inriktning) och praktiskt målinriktad praktik.

Man övergick till begreppet fritidsgård och öppnade gårdarna för många verksamhetsformer – där resurser fanns. Det gav också de med åren krokande "ungdomsledarna" karriär- och specialiseringsvägar där de har möjlighet att helt utnyttja sin yrkeserfarenhet.

Att vara fritids- eller ungdomsledare är ett seriöst yrke. Alla passar inte till det beroende av akademisk utbildning eller inte. Det är personligheten det handlar om.

I Danmark jobbar ledarna på fritidsgårdarna som pedagoger. Det är viktigt att gården har en formulerad målsättning och att personalen pedagogiskt ständigt styr in verksamhet med sikte på formulerade mål. Här i Finland borde kommunen klart och tydligt formulera sin målsättning med sina gårdar. Det är föreståndarens och ledarnas uppgift att formulera delmål, styra verksamheten därefter – och regelbundet utvärdera. Sist och inte minst – betala ungdomsarbetsarna anständiga löner och respektera dem som yrkesmänniskor.

LASSE LINDBLAD,
UNGDOMSARBETARE
SVERIGE, AFRIKA OCH ENGLAND
UNDER 35 ÅR
FRITIDSGÅRDSFÖRESTÅNDARE,
FOLKHÖGSKOLLÄRARE (LEDARUTBILDNING), UTBILDNINGSKONSULENT
EKENÄS